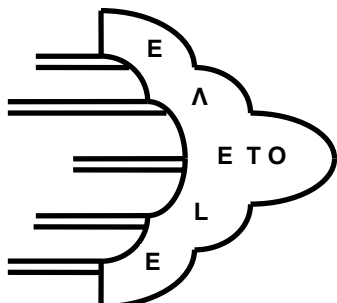

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Επιδάουρου & Αρτέμιδος 6, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:
Σωκράτη Τσάκωνα 5, 15236 ΠΕΝΤΕΛΗ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:
Τηλ.: 010-8042313, 010-6118986, 010-6875487
Τηλεομ.: 010-8068299, 010-8042385
Ηλ.Ταχ.: valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.53 Μάρτιος-Απρίλιος 2002

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Καταστατική η Γενική Συνέλευση της ΕΛΕΤΟ

Προτεινόμενες κύριες αλλαγές του Καταστατικού

Ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση (ΓΣ) των μελών θα πραγματοποιηθεί στις 24 Απριλίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 17.00, στο αμφιθέατρο του Γενικού Χημείου του Κράτους (βλέπε και πρόσκληση του ΔΣ στο ειδικό πλαίσιο παραπλεύρως).

Η φετινή ΓΣ είναι καταστατική. Θα κληθεί να εγκρίνει το αναθεωρημένο Καταστατικό της ΕΛΕΤΟ, το οποίο είναι εναρμονισμένο με τα σημερινά δεδομένα και αίρει κάποιες δυσλειτουργίες του από της ιδρύσεως της Εταιρείας ισχύοντος Καταστατικού.

Το Σχέδιο του νέου Καταστατικού είναι έτοιμο. Έχει συνταχθεί από ειδική Ομάδα του ΔΣ αποτελούμενη από τους: Βασιλή Α. Φιλόπουλο (Υπεύθυνο), Κώστα Βαλεοντή, Μαρία Καρδούλη, Άννα Λάμπρου-Γκόνου, Ελενα Μάντζαρη, Ζωή Ξενάκη-Βαρλά και Τζάνο Ορφανό, και έχει εγκριθεί από το ΔΣ.

Το πλήρες κείμενο του Σχεδίου μπορεί να το διαβάσει όποιος επιθυμεί, στον ιστότοπο του Ορογράμματος: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>.

Στη συνέχεια, αναφέρονται τα σημεία εκείνα όπου έχουν γίνει κύριες αλλαγές. Τα σημεία αυτά είναι:

Τι προβλέπει το ισχύον και τι το νέο Καταστατικό

Άρθρο 5ζ

Ισχύον: Η ΕΛΕΤΟ αναθέτει εργασίες Ορολογίας σε συλλογικά μέλη της.

Νέο: Η ΕΛΕΤΟ αναθέτει εργασίες Ορολογίας σε συλλογικά μέλη της ή ειδικά όργανά της.

Άρθρο 8(1)

Προσθήκη στα δικαιώματα των μελών:

Νέο: Να **παρίστανται** στις συνεδριάσεις του Δ.Σ. με δικαίωμα λόγου άνευ ψήφου. Να **συμμετέχουν με έκπτωση** σε όσες από τις εκδηλώσεις της Εταιρείας έχει καθοριστεί δικαίωμα συμμετοχής. Να είναι αποδέκτες δωρεάν εντύπων της Εταιρείας. Να **τυγχάνουν έκπτωσης** στις διατιμημένες εκδόσεις της Εταιρείας.

Να **ορίζονται εκπρόσωποι** της Εταιρείας σε συνέδρια, σε εκδηλώσεις κ.ά. και να τους παρέχεται ηθική και υλική υποστήριξη (έξοδα ταξιδιών, δαπάνες διαμονής κ.ά.), ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. στην οποία θα καθορίζονται ρητά και οι υποχρεώσεις του μέλους έναντι της ΕΛΕΤΟ για τη συγκεκριμένη εκπροσώπηση. Να **αναλαμβάνουν ειδικά καθήκοντα** για την υποστήριξη του έργου της Εταιρείας. Να δανείζονται βιβλία από τη βιβλιοθήκη της Εταιρείας. Να **υποβάλλουν εργασίες τους**, σχετικές με Ορολογία, οι οποίες μπορούν να εκδίδονται αναλώμασι της ΕΛΕΤΟ εφόσον εγκριθούν από το ΓΕΣΥ.

Γενική Συνέλευση 2002

Πρόσκληση

Αγαπητά Μέλη,

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΕΤΟ σας προσκαλούν στην ετήσια τακτική (9^η) **Γενική Συνέλευση 2002** της ΕΛΕΤΟ που θα πραγματοποιηθεί στο αμφιθέατρο του **Γενικού Χημείου του Κράτους, Οδός Τσόχα 16, Αμπελόκηποι, στις 24 Απριλίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 17.00**, με θέματα Ημερήσιας Διάταξης:

1. Εκλογή Προέδρου της Γ.Σ. και δύο πρακτικογράφων
2. Απολογισμός Πεπραγμένων
3. Οικονομικός Απολογισμός
4. Εκθεση Ελέγχου της Ελεγκτικής Επιτροπής
5. Απολογισμός/Προγραμματισμός Εργασιών Ορολογίας
6. Εγκριση Πεπραγμένων ΔΣ, ΓΕΣΥ και Προϋπολογισμού
7. Εγκριση αναθεωρημένου Καταστατικού της ΕΛΕΤΟ
8. Άλλα Θέματα.

Υπενθυμίζουμε ότι, σύμφωνα με το Καταστατικό, στη Γενική Συνέλευση μπορούν να συμμετάσχουν τα μέλη όλων των κατηγοριών με **δικαίωμα λόγου**, αλλά **δικαίωμα ψήφου** έχουν μόνο τα **ταμειακώς εντάξει τακτικά και αντεπιστέλλοντα μέλη**, καθώς και οι **εκπρόσωποι των συλλογικών μελών** σε ειδικές **συλλογικές ψηφοφορίες** που αφορούν τα συλλογικά μέλη.

Φιλικά

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
Β.Α.Φιλόπουλος

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Κ.Ε.Βαλεοντής

Άρθρο 14

Ισχύον: Αν δεν γίνει απαρτία στην **πρώτη** σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης ακολουθεί **δεύτερη** σε δύο (2) εβδομάδες και σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας, ακολουθεί και **τρίτη** σε άλλες δύο (2) εβδομάδες, η οποία θεωρείται σε απαρτία ανεξαρτήτως του αριθμού των παρόντων μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου.

Νέο: Αν δεν γίνει απαρτία στην **πρώτη** σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης ακολουθεί **νέα**, χωρίς άλλη πρόσκληση, μετά από μία εβδομάδα, στον ίδιο τόπο, την ίδια ώρα και με τα ίδια θέματα. Τότε η Γενική Συνέλευση θεωρείται σε απαρτία ανεξαρτήτως του αριθμού των παρευρισκόμενων μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου, εκτός των περιπτώσεων όπου απαιτείται εξαιρετική απαρτία και αυξημένη πλειοψηφία.

Άρθρο 18

Ισχύον: Η Εταιρεία διοικείται από **πενταμελές** Διοικητικό Συμβούλιο, εκλεγμένο κάθε **δύο** έτη από τη Γενική Συνέλευση με μυστική ψηφοφορία. Το Διοικητικό Συμβούλιο που θα εκλεγεί μ' αυτόν τον τρόπο, αφού συνέλθει σε συνεδρίαση μερίμνη του συμβούλου που πλειοψήφισε, και μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την εκλογή, συγκροτείται σε σώμα και εκλέγει ανάμεσα από τα μέλη του, με μυστική ψηφοφορία, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον Ταμία του Διοικητικού

Συμβουλίου της Εταιρείας.

Νέο: Η Εταιρεία διοικείται από **επταμελές** Διοικητικό Συμβούλιο, εκλεγόμενο, σε αρχαιρεσίες, κάθε **τρία** έτη με μυστική ψηφοφορία. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει ανάμεσα από τα μέλη του, με μυστική ψηφοφορία, τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον **Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα**, τον Ταμία και τον **Βοηθό Ταμία** του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Άρθρο 26

Προσθήκη

Νέο: Το Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο ...

- δ. προκηρύσσει και αναθέτει ερευνητικές ή μελετητικές εργασίες Ορολογίας,
- ε. προκηρύσσει βραβεία για εργασίες Ορολογίας και συγκροτεί επιτροπές βράβευσης

Άρθρο 34

Ισχύουν: Ο Ταμίας ... Καταθέτει στην Τράπεζα όλες τις εισπράξεις της Εταιρείας, έχει όμως το δικαίωμα να κρατά στα χέρια του ποσόν μέχρι το **εικοσαπλάσιο** της εκάστοτε ετήσιας συνδρομής μέλους για τις τυχόν επείγουσες ανάγκες της Εταιρείας. Για μη επαναλαμβανόμενες πληρωμές μικρότερες από το **πενταπλάσιο** της εκάστοτε ετήσιας συνδρομής μέλους δεν απαιτείται έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κάθε **μήνα** υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο συνοπτική κατάσταση για τα έσοδα και έξοδα του προηγούμενου **μήνα**

Νέο: Ο Ταμίας ... Καταθέτει στην Τράπεζα όλες τις εισπράξεις της Εταιρείας, έχει όμως το δικαίωμα να κρατά στα χέρια του ποσόν μέχρι το **τριακονταπλάσιο** της εκάστοτε ετήσιας συνδρομής μέλους για τις τυχόν επείγουσες ανάγκες της Εταιρείας. Για μη επαναλαμβανόμενες πληρωμές μικρότερες από το **δεκαπλάσιο** της εκάστοτε ετήσιας συνδρομής μέλους δεν απαιτείται προέγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κάθε **δμήνου** υποβάλλει στο Διοικητικό Συμβούλιο συνοπτική κατάσταση για τα έσοδα και έξοδα του προηγούμενου **δμήνου**.

Άρθρο 35

Προσθήκη

Νέο: Ο Βοηθός Ταμίας βοηθά τον Ταμία στην εκτέλεση των καθηκόντων του σύμφωνα με το Άρθρο 34 και – σε περίπτωση μακράς απουσίας του – τον αναπληρώνει ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 37

Ισχύουν:...Στην ίδια Γενική Συνέλευση ορίζεται ο τόπος και η ημερομηνία των αρχαιρεσιών, που δεν μπορεί να είναι νωρίτερα από **20 ημέρες** και το αργότερο από **40 ημέρες** από τη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης. ...Δικαίωμα να εκλέγουν έχουν τα τακτικά και αντεπιπέλλοντα μέλη που είναι ταμειακά εντάξει μέχρι και την ημέρα **συνόδου της Γενικής Συνέλευσης**...

Νέο:...Στην ίδια Γενική Συνέλευση ορίζεται ο τόπος και η ημερομηνία των αρχαιρεσιών, που δεν μπορεί να είναι νωρίτερα από **30 ημέρες** και το αργότερο από **45 ημέρες** από τη σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης. ...Δικαίωμα να εκλέγουν έχουν τα τακτικά και αντεπιπέλλοντα μέλη που είναι ταμειακά εντάξει μέχρι και την ημέρα **των αρχαιρεσιών**...

K.B.

ΕΞΟΦΛΗΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ - ΜΕΛΩΝ

Η εξόφληση των συνδρομών των μελών γίνεται με απευθείας πληρωμή στην ταμία της ΕΛΕΤΟ,

κα Α. Γκόνου,
Λ. Κατσώνη 16,
145 61 Κηφισιά
τηλ.: 010-8019550

ή με καταβολή στον τραπεζικό λογαριασμό της ΕΛΕΤΟ (Εθνική Τράπεζα Ελλάδος 671/591002-12).

Στην τελευταία περίπτωση **είναι απαραίτητο** τα μέλη να στέλνουν φωτοαντίγραφο της απόδειξης ταχυδρομικώς στη διεύθυνση της ΕΛΕΤΟ ή τηλεομοιοτυπικά την απόδειξη στον αριθμό 010-8068299 ή ηλ-μήνυμα στη διεύθυνση valeonti@otenet.gr.

OROGRAMMA No 53, March-April 2002, ISSN 1106-1073
Bimonthly edition of
Hellenic Society for Terminology (ELETO)
Sokrati Tsakona 5 & Iatridi
GR-152 36 PENTELI GREECE

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ & ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Λάβαμε – και ευχαριστούμε – τα ακόλουθα:

Περιοδικά:

- **Οικονομική Βιομηχανική Επιθεώρηση**, τεύχ.774, Ιαν. 2002, τεύχ.775, Φεβ.2002.
- **Χρονικά**, φύλλο 176, Νοε.-Δεκ.2001.
- **Η Γλώσσα μας**, Αρ.φύλ. 108, Νοε.-Δεκ.2001.
- **Καινοτομία, Έρευνα και Τεχνολογία**, τεύχ. 27, Νοε.-Δεκ. 2001.
- **Αρναία της Μακεδονίας**, τεύχ. 53 Οκτ.- Νοε. 2001.
- **Βιβλιοφιλία**, τεύχ.95, Ιαν.-Φεβ.2002.

Βιβλία:

- **Μελισσινού Σταύρου:** Δικαιοσύνη και άλλα ποιήματα.
- " " : Λυδία Λίθος (ποιήματα).

Εντροπία γλωσσών και η 17η Νοέμβρη

Η συμπύεση ενός κειμένου, – λόγου χάρη εκατό χαρακτήρων – από ένα υπολογιστικό πρόγραμμα με βάση έναν αλγόριθμο, οδηγεί σε ένα νέο μικρότερο σύνολο με μέγεθος που θεωρητικά θα κυμαίνεται από ένα έως εκατό χαρακτήρες. Ο λόγος συμπύκνωσης ονομάστηκε, από τον Claude Shannon την δεκαετία του 1940, εντροπία κειμένου. (που αντιστοιχεί, θα μπορούσε κανείς να πει, στην «αταξία» του κειμένου ως προς την κανονιστική ισχύ του αλγόριθμου). Παραδείγματος χάρη η ακολουθία «ΑΑΑΑΑ» θα έχει υψηλότερη εντροπία από την ακολουθία «ΑΒΓΔΕ» καθώς μπορεί να αναπαρασταθεί με λιγότερους χαρακτήρες όπως στην κωδικοποίηση «5Α» ενώ η δεύτερη ακολουθία μπορεί να αναπαρασταθεί με μία κωδικοποίηση της μορφής «Α..Ε, ανά χαρακτήρα».

Πρόσφατη μαθηματική έρευνα (του Dr Emmanuele Caglioti του Πανεπιστημίου της Ρώμης – La Sapienza – που δημοσιεύτηκε στο Physical Review Letter) επιχείρησε να δείξει ότι η εντροπία ενός κειμένου αποτελεί σταθερά ίδια των κειμένων μίας γλώσσας ή ίδια ενός συγγραφέα και γι'αυτό επιτρέπει την ανακατασκευή του γενεαλογικού δένδρου των διαφόρων γλωσσών.

Στην εν λόγω έρευνα όπως παρουσιάζεται στον Economist της 9.02.2002 επιχειρήθηκε να υπολογιστεί η σχετική εντροπία των ζευγαριών 52 γλωσσών. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε ένα πολυμεταφρασμένο κείμενο, η Παγκόσμια Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Οι σχετικές εντροπίες, που υπολογίστηκαν για κάθε ζευγάρι των διαφορετικών γλωσσικών εκδόχων της Διακήρυξης, χρησιμοποιήθηκαν για να κατασκευαστεί ένα γενεαλογικό δένδρο γλωσσών το οποίο κατέταξε αυτόματα μαζί τις διάφορες γλώσσες σε Ρωμανικές, Γερμανικές, Σλαβικές αντίστοιχα, αφήνοντας μόνες τους γλώσσες όπως τα Βάσικα ή τα Μαλτέζικα. Τα αποτελέσματα του προγράμματος, κατά το δημοσίευμα πάντα, ουσιαστικά συμπίπτουν με τις γλωσσολογικές θεωρίες, υπογραμμίζοντας την ευριστική ισχύ του.

Η μέτρηση της σχετικής εντροπίας στην ίδια έρευνα επέτρεψε την ταύτιση κειμένων με τον συγγραφέα τους. Το πρόγραμμα τροφοδοτήθηκε με 90 κείμενα από 9 γνωστούς Ιταλούς συγγραφείς όπως ο Δάντης, ο Μακιαβέλλι, ο Πιραντέλλο και κλήθηκε να μαντέψει σε διαδοχικές δοκιμασίες τον συγγραφέα του ανά περίπτωση 90⁰⁰ κειμένου. Στο 90% των περιπτώσεων η εκτίμηση του προγράμματος για την ταυτότητα του συγγραφέα ήταν ακριβής.

Τα κείμενά μας έχουν λοιπόν ένα μοναδικό ίχνος, μία «υπογραφή» ή μία ατομική «σταθερά»? Κάτι τέτοιο μοιάζει να υπαινίσσεται το σχετικό δημοσίευμα. Μένει να δούμε εάν το σχετικό δημοσίευμα θα αντέξει στο σκληρό δρόμο

της μετατροπής μίας επιστημονικής ανακάλυψης σε τεχνολογικά και εμπορικά ώριμη εφαρμογή. Το πεδίο πρακτικών εφαρμογών ενός τέτοιου επιτεύγματος είναι δυνατόν κολοσσιαίο. Φανταστείτε πόσα σπαράγματα αρχαίων χειρογράφων και άλλων κειμένων, των οποίων σήμερα δεν είναι γνωστός ο συγγραφέας τους, θα μπορούσαν να ταυτιστούν με τους συγγραφείς τους. Ίσως πάλι αυτή η εφαρμογή να αποκαλύψει μία μέρα τους συγγραφείς των προκηρύξεων της 17^{ης} Νοέμβρη. Ωστόσο μάλλον δεν θα νικήσει ποτέ τους αθλητές του cut and paste... (κύριε διορθωτά αφήστε παρακαλώ τους αγγλικούς όρους unchanged).

A.B.Φ.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟΥ ΧΑΟΥΣ αίτια (ηλ-μήνυμα μέλους)

Το μέλος της ΕΛΕΤΟ κ. Εμμ. Δαμίγος μας έστειλε το ακόλουθο ηλ-μήνυμα που δημοσιεύουμε ολόκληρο για ενλόμρωση και προβληματισμό:

«Με πραγματική ανησυχία διάβασα το άρθρο για το ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΧΑΟΣ στο Ορόγραμμα των Ιαν-Φεβ 2002. Όλες οι αιτίες που αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο συμβάλλουν στην σύγχυση που επικρατεί στο εννοιακό επίπεδο μεταξύ επιστημόνων και μεταξύ αυτών και του κοινού.

Υπάρχει, όμως, και μια άλλη αιτία που δεν αναφέρεται και η οποία είναι η πλέον ουσιαστική, δυσεπίλυτη και καταστροφική. Η αιτία αυτή είναι το γεγονός ότι τις περισσότερες φορές η απόδοση ενός όρου δίδεται από ανθρώπους που δεν έχουν καμιά επαφή με την πράξη και αυτό που έχει σημασία στην απόδοση ενός όρου είναι το αν εκφράζει, με τη μεγαλύτερη δυνατή ακρίβεια και σαφήνεια, μια συγκεκριμένη έννοια έτσι ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην πράξη χωρίς να χρειάζεται επανειλημμένες εξηγήσεις και να επιδέχεται διαφορετικές ερμηνείες.

Ας δούμε λοιπόν ποιος μπορεί να έχει μεταφράσει έναν τεχνικό όρο:

1. Συνήθως πρόκειται για πανεπιστημιακούς δασκάλους, οι οποίοι έχουν πολλές θεωρητικές γνώσεις, τη δυνατότητα να συζητήσουν με συναδέλφους τους άλλης ειδικότητας (π.χ. φιλόλογους) τη σημασία μιας λέξης, αλλά που δεν έχουν επαφή με τους πρακτικούς χρήστες του όρου που είναι και οι περισσότεροι. Έτσι μπορεί ο όρος που μεταφράστηκε να αποδίδει την έννοια αλλά να μην είναι χρηστικός.

Είναι χαρακτηριστικός ο όρος ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, καθώς δεν υπάρχει τίποτα πιο άστοχο και λιγότερο πρακτικό. Πρόκειται για το προϊόν ενός καθαρά της θεωρίας ανθρώπου που δεν έχει καμιά επαφή με την πράξη και τον παραγωγικό κόσμο και αυτό πρέπει να το προσέχουμε διότι απευθυνόμαστε πάντα σε ανθρώπους της παραγωγής, που εκτελούν συγκεκριμένο και μετρήσιμο έργο και ζητούν σαφέστατες έννοιες. Αν πούμε σε έναν επιχειρηματία ή, ακόμα, σε έναν δήμαρχο ή νομάρχη ότι "θα πρέπει να ενεργήσει προς όφελος της αειφόρου ανάπτυξης" το μόνο που θα πετύχουμε είναι να μας περιφρονήσει διότι δεν του λέει τίποτα αυτή η διανοουμενίστικη φιλολογία. Αν πείτε στον ίδιο άνθρωπο ότι "πρέπει να ενεργήσει προς όφελος της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης" θα ενδιαφερθεί να το συζητήσει.

2. Συχνά αυτός που αποδίδει έναν όρο είναι ένας επαγγελματίας μεταφραστής ο οποίος δεν έχει την τεχνική κατάρτιση και δεν γνωρίζει την πρακτική εφαρμογή του όρου, με αποτέλεσμα να τον αποδώσει λίγο πολύ τυχαία και μερικές φορές καθόλου. Έτσι το "chlorine" έχει μεταφραστεί ως "χλωρίνη" αντί για "χλώριο", το "mercury" ως "μερκούριο" αντί για "υδράργυρος", το "audit" ως "έλεγχος" αντί για "επιθεώρηση" και η "content industry" απλά ως "βιομηχανία" αντί για "βιομηχανία περιεχομένου" (όσο και αν αυτός ο όρος φαίνεται περίεργος, αλλά το ίδιο περίεργος φαίνεται και στις άλλες γλώσσες), διότι ο μεταφραστής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν γνώριζε και δεν θέλησε να μάθει τι είναι αυτή η "βιομηχανία περιεχομένου", αφού ορίζεται σαφέστατα τόσο το "content industry" όσο και το "industrie du contenu" και ο μεταφραστής θα έπρεπε να αισθάνεται την ευθύνη να κάνει καλά την δουλειά του (και όχι απλά να έχει μια δικαιολογία για την αμοιβή του) και μετά να έχει το ενδιαφέρον να μάθει (διότι ζούμε στην εποχή της γνώσης). Η συνέπεια είναι η Κοινοτική Οδηγία για την Ηλεκτρονική Εκμάθηση (ο σημαντικότερος παράγοντας για την επίτευξη της ανταγωνιστικότητας και συνεπώς της ευημερίας και της οικονομικής

υπεροχής) να μην διαβάζεται στα ελληνικά και συνεπώς να μην μπορεί να εφαρμοστεί στην Ελλάδα.

3. Λιγότερο συχνά ο μεταφραστής ενός όρου είναι ένας άνθρωπος της βιομηχανίας ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά την πρακτική σημασία ενός όρου, αλλά έχει μάθει να κάνει την δουλειά του γρήγορα για να λύσει το πρόβλημα της στιγμής. Έτσι μπορεί να βρει έναν επιτυχεστό όρο στη μια περίπτωση και έναν όρο πολύ περιορισμένης χρήσης την άλλη στιγμή και συχνά χωρίς ετυμολογική σημασία, ώστε να είναι κατανοητός από όλους.

Αν στα ανωτέρω προσθέσουμε την ανεπαρκή γνώση ξένων γλωσσών ακόμα και από τους επαγγελματίες (quality investigation = "ποιοτική έρευνα" αντί για "έρευνα για την ποιότητα"), την περιορισμένη πνευματική καλλιέργεια του σημερινού Έλληνα (δεν γνωρίζει παρά τον τρόπο σκέψης που είναι εθνικά αποδεκτός στην Ελλάδα και αδυνατεί να κατανοήσει πώς σκέφτεται ένας ξένος που διαπίστωσε την ανάγκη δημιουργίας του νέου όρου και τον δημιούργησε). Η άγνοια του σημερινού Έλληνα για τα βασικά θέματα της εποχής του φαίνεται στη σύγχυση που υπάρχει μεταξύ των λέξεων "επιχειρησιακό" και "επιχειρηματικό". Έτσι βλέπουμε "ειδικούς" να γράφουν για "επιχειρηματικό έλεγχο" (operational control) και για "επιχειρησιακό σχέδιο" (business plan), αντί για "επιχειρησιακό έλεγχο" και "επιχειρηματικό σχέδιο". Υπάρχει φυσικά και "επιχειρησιακό σχέδιο", αλλά αυτό είναι το "operational plan" με στόχους σχετικούς, αλλά πολύ διαφορετικούς από αυτούς του επιχειρηματικού σχεδίου, που είναι πολιτική και στρατηγική και που θα είναι η βάση δημοσιονομικών επιχειρησιακών σχεδίων, που είναι τακτική και εφοδιαστική. Και όμως κάποιες υπηρεσίες υπουργείων ζητούν από τις επιχειρήσεις, για να εγκρίνουν τα επενδυτικά σχέδιά τους, επιχειρησιακό σχέδιο, εννοώντας το επιχειρηματικό σχέδιο και φυσικά αυτές που εφαρμόζουν το σωστό απορρίπτονται, γι' αυτό συνήθως όσοι βγάζουν προκηρύξεις βομβαρδίζονται από απλοϊκές ερωτήσεις, διότι πολλοί διαισθάνονται ότι ο δημιουργός της προκήρυξης ίσως να εννοούσε άλλο από αυτό που έγραψε.

Κύριο λοιπόν πλήγμα στην ορολογία δεν είναι η απουσία χρηματοδοτήσεων, διότι αυτές έχουν περισσότερες πιθανότητες να δωθούν σε άτομα χωρίς ευρεία καλλιέργεια, χωρίς θεωρητική και πρακτική παιδεία και χωρίς άσπρη γνώση της ξένης γλώσσας και του τρόπου σκέψης του ξένου που δημιούργησε τον όρο, και τότε θα έχει την τύχη όλων των άλλων χρηματοδοτήσεων, δηλαδή θα την καρπώνονται άνθρωποι που εργάζονται χωρίς μέθοδο, χωρίς να αναζητούν συνεργασία άλλων και που δεν φέρνουν αποτέλεσμα. Δύο Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης χαράμιστηκαν σε τέτοια άτομα, με την χώρα, με την χώρα να έχει απομακρυνθεί ακόμα περισσότερο σε πνευματική και υλική υποδομή από τον τελευταίο εταίρο της.

Το κύριο αίτιο λοιπόν της σύγχυσης που επικρατεί στο εννοιακό επίπεδο είναι η ανεπαρκής θεωρητική και πρακτική εκπαίδευσή μας και η έλλειψη ευρύτητας πνεύματος και σκέψης.

Με εκτίμηση, Μανώλης Δαμίγος»

Σχετικά με τον χρησιμότητα προβληματισμό (και τα πλούσια παραδείγματα) του κ. Δαμίγου έχουμε να κάμουμε μία (αλλά βασική) επισήμανση για όλους μας: **Οποιοσδήποτε είναι αυτός που «αποδίδει» έναν πρωτοεμφανιζόμενο ξένον όρο, εκείνη τη στιγμή δεν κάνει «μετάφραση του όρου» αλλά ονοματοδοτεί ελληνικά την καινοφανή έννοια** που αντιπροσωπεύει ο ξένος όρος. Αυτή είναι η κύρια διαφορά της **Ορολογίας** από τη **Μετάφραση** και σ' αυτό ακριβώς έγκειται και η διαφορά της **ΕΛΕΤΟ** από ένα **σύλλογο μεταφραστών** ή από ένα **μεταφραστικό γραφείο**.

K.B.

Ορολογία ΥΑΕ

1. Υγεία και ασφάλεια και όχι Υγιεινή και ασφάλεια

Υγεία είναι η κατάσταση ευεξίας του ατόμου ή του συνόλου του πληθυσμού. Υγιεινή είναι οι συνθήκες και τα μέτρα για τη διασφάλιση της υγείας. Αυτό που επιδιώκεται να διασφαλιστεί είναι η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία. Η υγιεινή είναι μέσον, προντίδα για τη διασφάλιση μη πρόκλησης βλάβης, π.χ. καθαριότητα για την αποφυγή επιμόλυνσης. Μιλάμε για χώρους υγιεινής και ατομική υγιεινή. Όπως μιλάμε για υγεία και βιβλιάρια υγείας των εργαζομένων. Έτσι μιλάμε για συστήματα διαχείρισης της

Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία. Όπως μιλάμε για συστήματα διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων (μη πρόκληση βλάβης στον καταναλωτή), ή αντίστοιχα της ποιότητας, όταν το ζητούμενο είναι η ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών.

2. Σχέσεις εννοιών, αιτίας – αποτελέσματος

Η σχέση αιτίας αποτελέσματος υπάρχει στις έννοιες **κίνδυνος(hazard) και βλάβη(harm).**

Ο κίνδυνος είναι η πηγή ή κατάσταση που μπορεί να προκαλέσει βλάβη/ δυσμενείς επιπτώσεις. Η βλάβη είναι η ανεπιθύμητη συνέπεια, δυσμενής επίπτωση, απώλεια.

Η βλάβη περιλαμβάνει τη βλάβη της υγείας και τη ζημία (damage).

Η βλάβη της υγείας αφορά θάνατο, ασθένεια, μακροχρόνια δυσμενή επίπτωση στην υγεία και τραυματισμό (injury). Η βλάβη της υγείας μπορεί να αφορά εργαζομένους, προσωρινά απασχολούμενους, προσωπικό συνεργείων ή εργολάβων, επισκέπτες και πελάτες.

Η ζημία αφορά υλικές ζημιές. Είναι συνιστώσα έννοια της βλάβης και αφορά μόνο στα περιουσιακά στοιχεία και στο περιβάλλον του χώρου εργασίας.

3. Ατύχημα και συμβάν

Το συμβάν (incident) είναι το γεγονός που περιλαμβάνει τα ατυχήματα (accident) και τα παρολίγον ατυχήματα, γεγονός χωρίς πρόκληση βλάβης. Το ανεπιθύμητο συμβάν με κάποιο από τα παραπάνω αποτελέσματα/ βλάβη είναι το ατύχημα. Το επιβλαβές γεγονός.

4. Διακινδύνευση και επικινδυνότητα

Η διακινδύνευση (risk) είναι ο συνδυασμός της πιθανότητας ατυχήματος σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και της σοβαρότητας των συνεπειών του. Η σοβαρότητα περιλαμβάνει τον αριθμό εμπλεκόμενων ατόμων και το δείκτη μεγέθους βλάβης.

Ως συνώνυμο της διακινδύνευσης χρησιμοποιείται η επικινδυνότητα.

Όμως η επικινδυνότητα αναφέρεται στην πηγή κινδύνου, στο εγγενές χαρακτηριστικό της πηγής ή κατάστασης κινδύνου, και στην πιθανότητα που ενυπάρχει για πρόκληση βλάβης. Εδώ όμως μελετάμε τα αποτελέσματα της έκθεσης στους διαφόρους κινδύνους. Τα ατυχήματα και το μέγεθος σοβαρότητας των αποτελεσμάτων. Με τη διαχείριση της διακινδύνευσης αποφασίζεται η αποδεκτή διακινδύνευση (και όχι η επικινδυνότητα) και η μη αποδεκτή. Για τη μη αποδεκτή διακινδύνευση απαιτείται ο έλεγχος για την εξάλειψη ή μείωση της διακινδύνευσης σε αποδεκτό επίπεδο. Και φθάνουμε στην ασφάλεια ως απουσία μη αποδεκτής διακινδύνευσης.

I.Σ.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

Άλλη μία άποψη για την sustainable development

Από το μέλος κ. Εμμ. Δαμίγο λάβαμε και το ακόλουθο ηλ-μήνυμα σχετικά με το επίθετο **sustainable** και τον όρο **sustainable development**:

«Στα τεύχη Σεπτ-Οκτ και Νοε-Δεκ 2001 του Ορογράμματος διάβασα τον προβληματισμό για το Sustainable Development και επιθυμώ να σας επαναλάβω παλαιότερο σκεπτικό μου για τον όρο αυτό.

SUSTAIN σημαίνει στηρίζω, συγκρατώ, διατηρώ σε σταθερή κατάσταση, συντηρώ, βαστάζω και, κατ' επέκταση, υποφέρω.

Το SUSTAINING, όμως, ως επίθετος προσδιορισμός, αφορά την ικανότητα μιας οντότητας να επιβιώνει χωρίς βοήθεια, να αυτο-

υποστηρίζεται (sustaining event = εκδήλωση χωρίς χορηγό).

Συνεπώς SUSTAINABLE είναι αυτό που θα μπορούσε να είναι SUSTAINING.

Ο όρος SUSTAINABLE που πολύ καλά αποδίδει στα αγγλικά την έννοια που θέλει να αποδώσει δεν έχει αντίστοιχη λέξη στα γαλλικά (durable, soutenable), ούτε στα γερμανικά. Η δε χρήση της λέξης SOUTENABLE στα γαλλικά είναι εντελώς λανθασμένη καθώς αυτό σημαίνει ΥΠΟΦΕΡΤΗ (ΑΝΑΠΤΥΞΗ) ενώ το SUSTAINABLE θέλει να υποδείξει ακριβώς το αντίθετο από το "υποφερτό". Η σωστότερη ελληνική απόδοση του όρου είναι ΑΥΤΟΣΥΝΤΗΡΗΤΗ ή ΑΥΤΟΣΥΝΤΗΡΟΥΜΕΝΗ (ΑΝΑΠΤΥΞΗ), όσο και αν αυτό είναι αδύνατο σύμφωνα με τους νόμους της θερμοδυναμικής. Πρόκειται δηλαδή για μια ανάπτυξη που βασίζεται στην ελαχιστοποίηση των άχρηστων υλικών και των απωλειών ενέργειας, καθώς κάθε χρησιμοποιημένο ή απόβλητο από μια διεργασία υλικό μπορεί να αποτελέσει πρώτη ύλη για κάποια άλλη διεργασία και κάθε απώλεια ενέργειας μπορεί να αποτελέσει ενεργειακό πόρο για μια άλλη διεργασία, με συνέπεια η ανάπτυξη να μην απαιτεί έξωθεν τροφοδοσία, αλλά να μπορεί να αυτοσυντηρείται. Για κάποιον ανεξάρτητο οικονομικά λέμε ότι είναι "αυτοσυντήρητος" και πιστεύω ότι ο ίδιος όρος μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί του δυσνόητου "αειφόρος". Και επειδή η ανάπτυξη δεν είναι αυτόνομη αλλά προκαλείται από τους ανθρώπους θα μπορούσαμε να πούμε "αυτοσυντηρούμενη" αν και έχει το μειονέκτημα της μακροσκελούς λέξης και είναι λίγο γλωσσολόγος.

Πιστεύω όμως ότι στην περίπτωση του SUSTAINABLE DEVELOPMENT, αν και θα μπορούσε να υπάρξει όρος καλύτερος από τον "βιώσιμη ανάπτυξη" δεν είναι αναγκαίο να αλλάξει διότι το "βιώσιμη ανάπτυξη" αν και αντιπροσωπεύει την πραγματικότητα λιγότερο καλά από το "αυτοσυντήρητη ανάπτυξη" γίνεται απόλυτα κατανοητό από κάθε άνθρωπο, και αυτό το λέω βασιζόμενος στην πρακτική εμπειρία μου.

Φυσικά η λέξη SUSTAINABLE σε άλλες περιπτώσεις θα πρέπει να μεταφράζεται διαφορετικά, ανάλογα με την έννοια που προσδιορίζει.

Με τιμή, Μανώλης Δαμίγος»

Μια παρατήρηση που επισημάνθηκε στο ΓΕΣΥ, σχετικά με την επιχειρηματολογία του κ. Δαμίγου είναι ότι δεν είναι τόσο σαφή τα πράγματα ως προς την αυτοπαθή σημασία του αγγλικού **sustaining**, γιατί πώς εξηγείται η προσθήκη του «**self**» για το υπαρκτό επίθετο **self-sustaining** και το υπαρκτό ουσιαστικό **self-sustainment** αν ήταν τόσο ξεκάθαρη η «αφ' εαυτού υποστήριξη» του υποκειμένου του απλού ρήματος **sustain**;

K.B.

"ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ"

Το "Ορόγραμμα" είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Υπεύθυνος σύμφωνα με το νόμο:
 Β. Α. Φιλόπουλος
 Πρόεδρος ΕΛΕΤΟ

Σύνταξη:
 Κ. Βαλεοντής
 Μ. Καρδούλη
 Α. Παπαναστασίου
 Β.Α.Φιλόπουλος

Τηλέφωνα:
 πρωί: 010-6118986
 εσπέρα: 010-8042313, 010-8619521
 Τηλεομοίωτο: 010-8068299, 010-8042385
 Ηλ. Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr
 Ιστότοπος Ιντερνετ: <http://sfr.ee.teiath.gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι ευανάγνωστα, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη τους, το πλήρες όνομα του οποίου είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του "Ο" συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.

Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του "Ο" με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ